

Gohebiaeth wedi'i golygu

Ymateb 1

Bore da,

Hoffwn gefnogi'r cais ar gyfer ysgol newydd yn ardal Tredegar/Cwm Sirhywi.

Rwyf yn dod yn wreiddiol o'r Coed-Duon ac yn falch bod fy ngwreiddiau yng Nghwm Sirhywi. Rwyf yn aelod o'r Orsedd ac mae 'Sirhywi' yn rhan o'm enw.

Bum yn ddisgybl yn Ysgol Gyfun Gwynllyw cyn mynd i Brifysgol Aberystwyth i astudio gradd gyfun Cymraeg a Mathemateg. Bellach rwyf yn athro mewn ysgol cyfrwng Cymraeg ac mae gweld twf yn yr iaith yn y cwm yn codi calon.

Gobeithiaf yn fawr y bydd eich cynlluniau yn mynd ymlaen - os byddwn yn cyrraedd y nod o filiwn o siaradwyr Cymraeg, bydd gan Flaenau Gwent rol flaenllaw yn y datblygiad hynny.

Yn gywir

Ymatab 2

I bwy y mae'n destun pryder, hoffwn fanteisio ar y cyfle hwn i ddweud mor anhygoel yw hyn i ehangu Addysg Cyfrwng Cymraeg ym Mwrdeistref Blaenau Gwent. Bu'n bryder dros flynyddoedd lawer mai Bro Helyg yw'r unig ysgol Cyfrwng Cymraeg yn y sir o'i gymharu ag awdurdodau lleol eraill sydd â chryn dipyn.

Cymeradwyaf benderfyniad yr awdurdod i gyflwyno hyn ar gyfer ymgynghori â'r cyhoedd a chyrrff cymharol gan fod hwn yn gam mawr i'r ardal leol 2021 a thu hwnt.

Bydd y fenter hon nid yn unig yn ymateb i ddi-ddordeb aelodau o'r cyhoedd ar gyfer Ysgol Cyfrwng Cymraeg, ond gallai agor opsiynau pellach yn y dyfodol ar gyfer Ysgol Uwchradd Cyfrwng Cymraeg ynghyd â chael agwedd gadarnhaol o ran yr iaith Gymraeg a diwylliant Cymru yn yr ardal leol - Cofiwch fod Glynebwy wedi cynnal yr Eisteddfod Genedlaethol yn 2010.

Bydd yr ysgol newydd hon nid yn unig yn fenter gadarnhaol i bobl Tredegar ond bydd yn cael cefnogaeth anhygoel gan y Pennaeth a Staff Ysgol Gymraeg Bro Helyg.

Da iawn Blaenau Gwent - cam cadarnhaol ymlaen ac edrychaf ymlaen at glywed eich cynlluniau ar gyfer y dyfodol.

Chi

Ymatab 3

Helo 'na

Yr wyf yn hapus iawn o glywed bod cyngor Blaenau Gwent yn cynnig ysgol cyfrwng Cymraeg newydd yn Nhredegar.

Rwy'n dod o Dredegar, ond ar hyn o bryd yn byw yn Llundain ac yn gweithio fel Dylunydd Graffig Llawrydd a Dylunydd Marchnata. Mae fy nheulu'n byw o amgylch y gornel o'r safle a ffefrir yn Chartist Way.

Rwy'n gwybod nad yw'r prosiect wedi'i gymeradwyo eto ac mae ymhell i ffwrdd o'i gwblhau, ond hoffwn gynnig fy gwasanaethau dylunio.

Rwy'n dychmygu y bydd angen enw a logo ar yr ysgol. Hefyd, gwefan a dogfennau ar gyfer pob darpar riant a aelod o staff.

Byddwn yn falch iawn o weithio ar brosiect sy'n agos at fy nghalon ac ar gyfer fy nhref enedigol. Pan ddaw'r amser, meddyliwch amdanaf.

Kind Regards a'r gorau o lwc,

Ymatab 4

Fel clwstwr rydym yn cefnogi'r ysgol cyfrwng Cymraeg newydd arfaethedig yn ardal Tredegar. Rydym yn cydnabod yr angen i gynyddu'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg ym Mlaenau Gwent ac rydym yn falch y bydd hyn yn rhoi cyfle i fwy o rieni gael mynediad i'r ddarpariaeth hon yn eu hardal leol.

Rydym yn pryderu am y posibilrwydd o ddadleoli disgyblion o ysgolion cyfrwng Saesneg lleol yn enwedig yn yr ardal yn agos at yr ysgol newydd arfaethedig a'r effaith hirdymor y gallai hyn ei chael ar niferoedd eu disgyblion ac felly cynaliadwyedd yr ysgolion hyn.

Rydym yn falch o glywed bod yr ALL yn gweithio gydag awdurdodau lleol cyfagos i fynd i'r afael â darpariaeth cyfrwng Cymraeg uwchradd. Teimlwn fod pellter presennol y ddarpariaeth uwchradd a sefyllfa bresennol yr ysgolion yn cael effaith negyddol ar ddisgyblion sy'n dechrau ac yn parhau ag addysg cyfrwng Cymraeg cynradd ym Mlaenau Gwent. Er mwyn i'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg newydd fod yn llwyddiannus iawn, mae angen mynd i'r afael â hyn fel bod gan rieni lwybr 3-16 addas ar gyfer addysg eu plant.

Carys Llewellyn ar ran Grŵp Penaethiaid Clwstwr Ebwy Fawr

Ymatab 5

Ymateb Estyn i'r cynnig gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent i ddatblygu ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg newydd â 210 lle yn Nhredegar / Cwm Sirhywi

Paratowyd yr adroddiad hwn gan Arolygwyr Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru.

O dan delerau Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'i Chod cysylltiedig, mae'n ofynnol i gynigwyr anfon dogfennau ymgynghori i Estyn. Fodd bynnag, nid yw Estyn yn gorff y mae'n ofynnol iddo weithredu yn unol â'r Cod ac nid yw'r Ddeddf yn gosod unrhyw ofynion statudol ar Estyn o ran materion trefniadaeth ysgolion. Felly, fel corff yr ymgynghorir ag ef, bydd Estyn yn rhoi eu barn ar rinweddau cyffredinol cynigion trefniadaeth ysgolion yn unig.

Mae Estyn wedi ystyried yr agweddau addysgol ar y cynnig ac mae wedi llunio'r ymateb canlynol i'r wybodaeth a ddarparwyd gan y cynigiwr a gwybodaeth ychwanegol arall fel data gan Lywodraeth Cymru a barn y Consortia Rhanbarthol sy'n cyflwyno gwasanaethau gwella ysgolion i'r ysgolion yn y cynnig.

Crynodeb/ Casgliad

Mae'r cynnig gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent i ddatblygu ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg newydd â 210 lle yn Nhredegar / Cwm Sirhywi.

Mae'r cynigiwr wedi'i gwneud yn glir fod angen ail ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg ym Mlaenau Gwent. Ar hyn o bryd, un ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg yn unig sydd yn y sir (Ysgol Gymraeg Bro Helyg), ac mae hyd y daith o Dredegar / Cwm Sirhywi i'r ysgol bresennol yn cael effaith negyddol ar ddewis rhieni. Mae'r cynnig hefyd yn gydnaws â fframweithiau strategol Llywodraeth Cymru a'r Cyngor ar gyfer y Gymraeg.

Mae'r cynigiwr wedi ymgynghori'n eang, yn cynnwys gyda phlant a phobl ifanc, rhieni / gofalwyr, staff ysgol, ystod eang o gyfranogion ac aelodau o'r cyhoedd.

Mae Estyn o'r farn y bydd y cynnig presennol yn gwella hygyrchedd darpariaeth cyfrwng Cymraeg ar gyfer disgyblion yn yr ardal.

Disgrifiad a manteision

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent wedi amlinellu rhesymeg glir ar gyfer y cynnig ynglŷn â'r angen i ehangu darpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg yn yr ardal. Hefyd, mae wedi esbonio'r 'egin fodel' yn fanwl, a sut mae'r model hwn yn gweithio wrth iddo dyfu o ysgol sydd â dim ond dosbarth meithrin a dosbarth derbyn i ysgol gynradd sydd â 210 lle.

Mae'r cynnig yn amlinellu'n deg fanteision ac anfanteision yr egin fodel, a'r manteision a'r anfanteision o gymharu â'r sefyllfa bresennol. Mae'r manteision yn cynnwys cyfle a dewis cyfartal i deuluoedd o ran manteisio ar addysg cyfrwng Cymraeg, ac ystyried y dewis hwn, sy'n cyd-fynd â gweledigaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer 1 miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Bydd yr egin fodel yn sicrhau cyn lleied o darfu ag y bo modd ar ystâd bresennol yr ysgol, ac yn caniatáu digon o amser i'r ysgol dyfu. Mae anfanteision a nodwyd yn cynnwys y ffaith y bydd cyfleoedd trosglwyddo yn ystod blwyddyn yn cael eu cyfyngu hyd nes bydd yr ysgol wedi'i datblygu'n llawn.

Mae'r Cyngor yn ystyried 5 risg ac yn nodi ffactorau lliniaru ar gyfer pob un ohonynt. Mae'r risgiau'n cynnwys ansefydlogi ystâd bresennol yr ysgol, cyflwyno'r prosiect yn hwyr a/neu wario'n fwy na'r gyllideb a gwrthod cymeradwyo'r cynllunio fel nad yw safle'n cael ei sicrhau. Mae'r Cyngor wedi ystyried trefniadau amgen addas, yn cynnwys cydleoli'r egin ysgol mewn ysgolion cyfrwng Saesneg a sefydlu'r ysgol dan ei lywodraethu ei hun neu fel ffederasiwn ag ysgol cyfrwng Cymraeg arall. Fe wnaethant ystyried yr holl opsiynau a dod i'r casgliad rhesymol mai'r model arfaethedig oedd y model ffafriedig o ran cynaliadwyedd, effaith ar ysgolion eraill ac effaith ariannol o safbwynt referniw.

Mae'r Cyngor wedi ystyried trefniadau teithio i ddysgwyr trwy ddatgan y bydd cludiant am ddim o'r cartref i'r ysgol yn cael ei ddarparu ar gyfer yr holl ddisgyblion o oedran ysgol statudol sy'n mynychu eu hysgol ddynodedig ac sy'n cymhwyso o dan eu cyfyngiadau pellter. Mae'n rhesymol tybio, gan fod y cynnig yn cynnwys cynyddu capasiti ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg, y bydd amseroedd teithiau a hygyrchedd yn gwella. Mae'r cynnig yn ystyried yr angen i ehangu yn y sector cyfrwng Cymraeg i fodloni'r galw ar hyn o bryd, ac yn y dyfodol. Yn y tymor byr i'r tymor canolig, dylai'r effaith fod yn gymharol fach ar y ddarpariaeth gynradd yn ardaloedd Tredegar / Cwm Sirhywi a Gogledd Ebwy Fawr. Gallai'r cynnig effeithio ar Ysgol Gyfun Tredegar os yw 24 o ddisgyblion yn dewis cael addysg uwchradd cyfrwng Cymraeg gan eu bod wedi mynychu'r egin ysgol cyfrwng Cymraeg. Fodd bynnag, mae cyfraddau genedigaethau, mudo i Flaenau Gwent, amcanestyniadau disgyblion a datblygiadau tai yn debygol o gynyddu'r angen am leoedd mewn ysgolion sy'n bodoli eisoes.

Mae'r cynnig yn ystyried yn llawn y graddau y mae'n cefnogi'r targedau yn y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (2017-20) a'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg drafft am y tair blynedd nesaf. Mae'n cynnwys datblygu darpariaeth addysg a gofal plant cyfrwng Cymraeg ychwanegol; felly, mae'n rhesymol tybio y bydd yn cael effaith gadarnhaol ar y Gymraeg, mynediad at ddarpariaeth addysg a gofal plant cyfrwng Cymraeg, ynghyd â chyfleoedd i ymgysylltu â rhieni a'r gymuned.

Agweddau addysgol ar y cynnig

Mae'r Cyngor yn cynnig y bydd Ysgol Gymraeg Bro Helyg (yr ysgol cyfrwng Cymraeg arall ym Mlaenau Gwent), yn gyfrifol am lywodraethu ac arweinyddiaeth yr ysgol newydd.

Mae wedi esbonio'r modd y byddai'r cyfleuster gofal plant, y grwpiau blwyddyn meithrin a derbyn yn dod i rym o fis Medi 2023. Byddai'r ysgol yn tyfu wedyn flwyddyn ar ôl blwyddyn, ac erbyn 2029, byddai'r ysgol wedi'i sefydlu'n llawn. Mae'r cynnig yn esbonio y byddai strwythur

llywodraethu ac arweinyddiaeth yr ysgol yn estyniad o Ysgol Gymraeg Bro Helyg. Mae hyn yn golygu y byddai un Corff Llywodraethol a diwygiadau i'r strwythur staffio, h.y. creu Pennaeth Campws / Rôl Arwain, a fyddai'n sicrhau arweinyddiaeth hirdymor yr egin ysgol tra bydd yn tyfu.

Ymatab 6

Mewn ymateb i'ch cynnig ar gyfer ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg newydd sydd wedi'i lleoli ar Chartist Way, hoffwn i chi ystyried rhoi'r pwyntiau canlynol.

Fy mhrif bryder yw'r effeithiau negyddol a gaiff ar yr ysgolion cynradd presennol yn ardal Tredegar. Mae'r ysgolion hyn ymhlith y darparwyr addysg gynradd gorau yng Nghymru. Mae'r rhan fwyaf yn cael eu categorio fel Gwyrdd ac nid oes yr un ohonynt mewn Mesurau Arbennig. Bydd disgyblion yn cael eu colli i'r ysgol newydd ac felly bydd problemau o ran gostyngiad yn y cyllid ar gyfer yr ysgolion presennol. Bydd hyn, wrth gwrs, yn arbennig o berthnasol i ysgol gynradd Glanhwy lle bydd dalgylch yr ysgol newydd wedi'i lleoli. Y sefyllfa waethaf fyddai colli ysgol gynradd yn Nhredegar. Ceir hefyd yr effaith ganlyniadol ar Ysgol Gyfun Tredegar fel yn y tymor hir byddai disgyblion yn teithio i'r ysgol uwchradd Gymraeg agosaf sydd yn awdurdod Torfaen. Mae materion yn ymwneud â diswyddiadau hefyd yn cael eu gwneud ym mhob un o'r ysgolion yn Nhredegar wrth i gyfanswm nifer y disgyblion ostwng.

Yr wyf yn ymwybodol bod ymgynghori wedi digwydd ac y gall yr ymatebion i ymarferion o'r fath fod yn gyfyngedig yn draddodiadol. Fodd bynnag, a gafodd ei gwneud yn glir yn yr ymgynghoriadau beth allai effaith lawn yr ysgol newydd ei chael ar ansawdd addysg yn Nhredegar.

Mae gan safleoedd eraill yn adran orllewinol y fwrdeistref fwy i'w gynnis hefyd. Mae digon o le ar y Campws Dysgu yng Nglynebwy ac mae gan y safle hwn eisoes y seilwaith trafndiaeth angenrheidiol. Pam mae angen mynd â manau gwyrdd i ffwrdd yn ardal Sirhyw? Mae'n ymddangos yn rhyfedd bod tri sefydliad addysgol wedi'u dymchwel y gellid bod wedi'u defnyddio. Os yw'r safleoedd wedi'u clustnodi ar gyfer datblygiadau eraill pam na ellir newid hyn?

Mae'r targed a osodwyd ar gyfer cynnydd yn nifer y siaradwyr Cymraeg yn wir i'w ganmol ond yn ôl eich cyfaddefiad eich hun yn rhy uchelgeisiol. Mae gennym eisoes ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg yn y fwrdeistref. Mae'n ymddangos yn rhyfedd bod gan Gasnewydd sydd â phoblogaeth o 145,000 ysgolion cynradd Cyfrwng Cymraeg tra bod angen dwy ar Flaenau Gwent sydd â phoblogaeth o 69,713. Mae gan Gasnewydd ysgol Gyfun Cyfrwng Cymraeg o fewn ei hawdurdod hefyd, ac nid ydym yn gwneud hynny.

Efallai fod mewnfudo'n digwydd mewn rhai rhannau o'r de-ddwyrain, waeth pa mor fawr yn ein hardal ni. Mae'n dal i fod yn bwysig yn y manau mwy de fel Pont-y-pŵl, Trecelyn a Crosskeys. Felly, mae'r ddadl y bydd cynnydd mewn addysg drwy gyfrwng y Gymraeg oherwydd mewnfudo oherwydd gollwng tollau ar y bont yn wan.

Ymatab 7

Cefndir RhAG

Hanfod RhAG yw cefnogi rhieni a gwarchodwyr wrth iddynt fynd ar y daith gyda'u plant drwy Addysg Gymraeg a thu hwnt. Mae'r cyfnod yn cychwyn cyn geni'r plentyn, gyda'r gwaith hyrwyddo o fewn y sector cyn geni a'r blynyddoedd cynnar, ac fe gydweithiwn gyda rhanddeiliaid yn gadarnhaol ac yn rhagweithiol i sicrhau bod mynediad at Addysg Gymraeg ar gael i bawb sydd yn ei ddymuno.

Trwy'r gwaith hwn yr ydym hefyd am sicrhau bod mwy o ysgolion Cymraeg yn agor ar hyd a lled Cymru fel bod y galw'n codi a hynny'n sbarduno'r galw. Cydweithiwn yn agos gydag ystod eang o randdeiliaid - yn ysgolion, Awdurdodau Lleol, Mentrau Iaith, consortia addysg, Urdd Gobaith Cymru, Mudiad Meithrin, darpariaethau gofal preifat i enwi dim ond rhai. Rydym hefyd yn rhan o Fudiadau Dathlu'r Gymraeg.

Gweithiwn hefyd gyda rhieni'n uniongyrchol i'w cefnogi pan fo achosion penodol yn codi. Gwnawn hyn drwy gynghori a chynrychioli uniongyrchol.

Mae rhwydwaith o wirfoddolwyr ar draws Cymru, yn rhieni, yn ofalwyr ac yn gyfeillion i Addysg Gymraeg, yn cynrychioli'r mudiad drwy amrywiaeth o bwyllgorau a fforymau ac yn bwydo yn ôl i bwyllgor rheoli cenedlaethol.

Mae croeso i unrhyw un ymuno â ni fel mudiad ac rydym yn ddiolchgar i unrhyw wirfoddolwyr sydd yn fodlon ein cynorthwyo gydag achosion penodol mewn ardaloedd ar hyd a lled Cymru.

Ein hymateb

- Mae mudiad Rhieni Dros Addysg Gymraeg yn croesawu'r gwaith cyson a thrylwyr sydd sydd wedi mynd i gynllunio ar gyfer cyrraedd y cam arwyddocaol hwn ym Mlaenau Gwent.
- Rydym fel mudiad wedi profi cydweithio pwrpasol a chydlynus ar y Fforwm Addysg Gymraeg ac yn yr is-bwyllgor hyrwyddo, sydd wedi arwain at gydweithio effeithiol rhwng holl rhanddeiliad Addysg Gymraeg y Sir.
- Mae heriau daearyddol y sir yn golygu bod trigolion y sir yn tueddu i deithio o'r de i'r gogledd yn y tri chwem, yn hytrach nag ar draws, sy'n cadarnhau canfyddiadau RhAG o'r holiadur yn 2013 i fesur y galw am ddarpariaeth Gymraeg yn ardal Tredegar a'r angen am leoliad ychwanegol i Orllewin y sir.
- Byddai sefydlu ail ddarpariaeth yn y Sir, yn ardal Tredegar, yn cynnig cydraddoldeb o ran dewis i rieni sy'n dymuno addysg Gymraeg gyflawn i'w plant a hynny o fewn pellter rhesymol i'r cartref.
- Byddai datblygiad o'r fath yn ymateb i ddymuniadau a dyheadau rhieni a hynny'n unol ag amcanion Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg Llywodraeth Cymru ac yn cyfrannu at strategaeth Llywodraeth Cymru, Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr.
- Byddai'n sicrhau trochi ieithyddol effeithiol gynnar gan mai'r ysgol yw'r unig amgylchedd trosglwyddo iaith sy'n medru cyflawni hynny'n ddigonol mewn ardaloedd lle mae canran dwysedd siaradwyr Cymraeg yn is a heb y Gymraeg yn y cartref.
- Byddai'n cynnig amodau teg i'r disgyblion hynny o ardal Tredegar fydd yn trosglwyddo o'r sector meithrin i'r sector addysgol statudol.
- Bydd yn cryfhau ac yn cynyddu'r niferoedd a'r canrannau trosglwyddo meithrin – cynradd presennol ac yn cynyddu niferoedd trosglwyddo i'r uwchradd.
- Bydd yr ysgol newydd hon hefyd yn cynyddu mynediad at addysg statudol cyfrwng Cymraeg o fewn cymuned y plentyn
- Yn gymdeithasol bydd yn creu mwy o falchder a hyder yn y bobl ifanc a'u teuluoedd i arddel yr iaith mewn rhannau eraill o'r Sir ac yn rhoi cyfle i drigolion Tredegar a'r ardaloedd cyfagos ail-afael ac adfer yr iaith o fewn eu cymunedau.
- Bydd yr ysgol hefyd yn creu canolbwynt canolog o ran ffyniant y Gymraeg yn lleol yn ardal Tredegar.
- Mae'r galw am addysg Gymraeg erioed wedi bod yn fater dyrys i'w brofi, gan yn aml, heb ddarpariaeth i'w enghreifftio, neu brofiad uniongyrchol o'r Gymraeg neu addysg Gymraeg, nid oes modd datgan barn amdano gan nad yw'n perthyn i brofiad yr unigolyn ac felly nid yw'n ddewis i rieni. Ac felly, symudodd y Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn Addysg o'r angen i brofi'r galw i greu'r galw. Yn ein profiad ni, y mae galw cudd wedi bod mewn cymunedau ar draws Cymru, tan fod dealltwriaeth glir gymunedol o beth Addysg Gymraeg ar ddarpariaeth ar gael yn y gymuned. Dyma beth fydd yr ysgol hon yn cynorthwyo i'w wneud.
- Bydd gwaith hyrwyddo pwysig i'w wneud law yn llaw gyda'r gymuned yn yr ardal ac y mae RhAG yn barod i estyn llawn gyda'r gwaith pwysig hwn.
- Cefnogwn yn llawn y cynnig i sefydlu'r ysgol hon ac edrychwn ymlaen at gydweithio gyda'r sir i'w sefydlu'n llwyddiannus.

Diolch am y cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad hwn. Byddwn yn fwy na hapus i ymhelaethu ar ein sylwadau.

Ymatab 8

Ymateb Mudiad Meithrin -Ysgol Newydd Tredegar a Chwm Sir Hywi

Ionawr 2021

Cefndir:

Pwy ydym ni:

Mudiad Meithrin yw'r prif ddarparwr gofal ac addysg cyfrwng Cymraeg yn y sector wirfoddol drwy rwydwaith genedlaethol o gylchoedd meithrin, cylchoedd Ti a Fi, gofal cofleidiol a meithrinfeydd dydd cyfrwng Cymraeg.

Sefydlwyd Mudiad Meithrin ym 1971. Ein prif nod yw rhoi cyfle i bob plentyn ifanc yng Nghymru fanteisio ar wasanaethau a phrofiadau blynyddoedd cynnar trwy gyfrwng y Gymraeg. Credwn hefyd ei bod yn bwysig sicrhau cyfle i bob plentyn elwa o brofiadau a gweithgareddau blynyddoedd cynnar yn ei gymuned leol.

Erbyn hyn, mae yna 501 o gylchoedd meithrin yn cynnig sesiynau gofal ac addysg ddyddiol ar gyfer plant 2 - 5 mlwydd oed a 49 meithrinfa dydd yn darparu gofal dydd llawn i blant ar draws Cymru. Mae 292 o gylchoedd Ti a Fi ledled Cymru sy'n cynnig cyfle gwych i blant o enedigaeth hyd at oed ysgol a'u rhieni gwrdd unwaith yr wythnos i gymdeithasu ac i rannu profiadau gyda'i gilydd mewn awyrgylch anffurfiol Gymreig. Mae'r gwasanaethau yn darparu profiadau blynyddoedd cynnar i oddeutu 19,000 o blant bob wythnos.

O ganlyniad, rydym yn gweithio gyda phlant a theuluoedd o amryw o gefndiroedd cymdeithasol-economaidd. Rydym yn cydweithio gyda'r asiantaeth *Dechrau'n Deg* i ddarparu cyfleoedd yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig, a gyda'r awdurdodau addysg leol i gynnig llefydd addysg rhan amser i blant 3 oed yn eu gymuned leol.

Yn ogystal, mae'r is-gwmni Cam wrth Gam, yn darparu hyfforddiant cyfrwng Cymraeg i ennill cymwysterau blynyddoedd cynnar. Gwnaed hyn drwy gyd-weithio ag ysgolion uwchradd i ddarparu cyrsiau i ddisgyblion ysgol, a thrwy'r cynlluniau hyfforddi cenedlaethol. Darperir cyrsiau hyfforddi yn seiliedig ar ddysgu yn y gweithle gan rwydwaith o diwtoriaid, aseswyr a dilyswyr mewnol ledled Cymru.

O enau plant bychain yr ail-godir y Gymraeg

Pan sefydlwyd y Mudiad Meithrin yn 1971 roedd ffigurau'r Cyfrifiad y flwyddyn honno yn nodi mai 11.3% o blant 3-4 oed yng Nghymru oedd yn gallu siarad Cymraeg. Cafwyd cynnydd graddol yn y canran yma ym mhob degawd ers hynny a braf nodi yng Nghyfrifiad 2011 roedd y ffigwr wedi cynyddu'n sylweddol yn y degawd olaf i 23.3% o blant 3-4 oed yn gallu siarad Cymraeg.

Mae'r Mudiad Meithrin yn asiant pwysig yn y gwaith allweddol o greu siaradwyr Cymraeg newydd ym maes y Blynyddoedd Cynnar, gofal plant a chwarae. Mae'r grwpiau Cymraeg i Blant, y Cylchoedd Ti a Fi, y Cylchoedd Meithrin oll yn gosod sylfaen sydd yn arwain at ddilyniant addysg Gymraeg. Gellir ystyried y grwpiau a'r Cylchoedd hefyd fel gyrrwyr defnydd y Gymraeg ar lawr gwlad sy'n arwain at angori'r iaith yn y gymuned. Maent hefyd yn fan cychwyn i annog defnydd o'r Gymraeg yn y cartref gan geisio cefnogi rhieni a theuluoedd i siarad Cymraeg gyda'u plant. Fel y noda strategaeth 'Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr':

"Dros y pedwar degawd diwethaf, y sector gwirfoddol, dan adain y Mudiad Meithrin, sydd wedi cynnal gofal meithrin cyfrwng Cymraeg, gan ddatblygu cyfleoedd i blant ledled Cymru

dderbyn gofal a gwasanaethau'r blynyddoedd cynnar drwy gyfrwng y Gymraeg” (Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr, 2017 t.35).

Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod targed o gael miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050, ac mae cyfrifoldeb ar bob Awdurdod Lleol i chwarae rhan i gyflawni'r weledigaeth arloesol hon fel bod llawer mwy o blant yn cael cyfle i siarad a defnyddio'r Gymraeg. Rydym yn rhan greiddiol o'r nod o greu dinasyddion Cymraeg, dwyieithog ac amlieithog y dyfodol gan bartneri ag Awdurdodau Lleol, ysgolion, mudiadau a chymunedau. Rhaid cydnabod hefyd na ellir gwireddu'r weledigaeth heb fuddsoddiad o adnoddau i ddiwallu'r galw am addysg Gymraeg, ehangu Cylchoedd Meithrin (a grwpiau 'Cymraeg i Blant' a Chylchoedd Ti a Fi), llenwi'r bylchau daearyddol, a chyfrannu at y gofyn am addysg Gymraeg

Cymraeg i Blant

Rheolir prosiect Cymraeg i blant gan Mudiad Meithrin un o brif bartneriaid Strategaeth iaith Gymraeg Llywodraeth Cymru #Cymraeg 2050 i hyrwyddo manteision cynnar gofal plant ac addysg cyfrwng Cymraeg.

Mae taith ddwyieithog i rieni newydd yn dechrau gyda grwpiau cefnogi Cymraeg i blant , y Grwpiau Ti a Fi (grwpiau rhieni a phlant bach cyfrwng Cymraeg) a'r Cylchoedd Meithrin (cylchoedd chwarae cyfrwng Cymraeg) lle mae 80% o'r plant yn dod o gartref lle siaredir Saesneg fel y brif iaith. Y nod cyffredinol felly yw cynyddu nifer y plant 3-4 oed sy'n siarad Cymraeg a chynyddu nifer y plant 7 oed sy'n derbyn addysg cyfrwng Cymraeg.

Noddir ffolder nodiadau mamolaeth Cymru Gyfan, gall y baban gerdyn a noddir y Llyfr Cofnodion Iechyd Plant gan Cymraeg i Blant ac mae swyddog lleol Blaenau Gwent yn gweithio'n agos gyda'r timau Bydwagedd ac ymwelwyr Iechyd lleol i gyfeirio rhieni draw at ein grwpiau cymorth lleol yng Nglynebwy, Aberbeeg a Thredegar.

Ers mis Mawrth 2019 rydym wedi symud ein grwpiau ar-lein ac wedi bod yn cefnogi rhieni yn ardal Tredegar gyda **sesiynau amser rhigwm Cymraeg wythnosol yn ogystal â sesiynau tylino babanod un i un**. Mae rhieni hefyd wedi gallu ymuno â'r grwpiau wythnosol canlynol:

Cuppa and Chat Cymraeg – cynyddu eu hyder wrth ddefnyddio'r Gymraeg gyda'u babi a chwrs 6 wythnos **Fi a fy mabi** ar gyfer mamau sy'n disgwyl a'u partneriaid a mamau a thadau newydd – gan rannu sut mae babi'n dysgu ail iaith a sut i gael mynediad i ysgol cyfrwng Cymraeg, adnoddau dwyieithog a llawer mwy.

Yn ogystal â chynyddu hyder rhieni wrth ddefnyddio'r Gymraeg gyda'u plentyn mae'r grwpiau hefyd yn lwyfan ar gyfer rhannu llyfrau Cymraeg a dwyieithog, gwybodaeth am sianel plant Cyw ar S4C, sut i gael mynediad i gyrsiau dysgu Cymraeg lleol drwy Ddysgu Cymraeg a digwyddiadau teuluol a drefnir gan Cymraeg i blant, Menter iaith, yr Urdd a phartneriaid.

Mae rhagor o wybodaeth ar gael am:

Facebook Cymraeg i blant local pages

@CymraegforKids

Meithrin.cymru

llyw.cymru/cymraeg

Cynllun Sefydlu a Symud

Yn sgil strategaeth Iaith Llywodraeth Cymru, #Cymraeg 2050, sefydlwyd cynllun SAS (Sefydlu a Symud / Set up and Succeed) gan Mudiad Meithrin gyda'r bwriad o gynyddu'r niferoedd o ddarpariaethau blynyddoedd cynnar dros y degawd gan 150 er mwyn galluogi dilyniant o'r darpariaethau gofal cyfrwng Cymraeg at addysg Gymraeg. Un o dargedau'r cynllun yw creu 40 o ddarpariaethau Cymraeg newydd erbyn 2021. Ar ôl trafodaeth gyda swyddogion Sir Blaenau Gwent a gyda llygad ar gyblethu cynlluniau CSGA'r Sir, rydym wrthi'n sefydlu Cylch Meithrin Newydd yn Nhredegar. Oherwydd Covid 19, nid yw'r Cylch wedi agor ei ddrysau eto ond mae'r cylch wedi ei sefydlu fel Sefydliad Elusennol Cyfyngedig (SEC) ac wedi cofrestru gydag AGC.

Croesi'r Bont

Cynllun cenedlaethol i gyflwyno trochi'r Gymraeg o fewn Cylchoedd Meithrin a phontio ieithyddol rhwng y cylchoedd a'r ysgolion yw Croesi'r Bont. Gyda chanran uchel iawn o blant ein cylchoedd yn dod o gartrefi di-gymraeg, penderfynwyd creu cynllun iaith strwythuredig a fyddai'n berthnasol ar gyfer pob cylch meithrin

Mae Cylch Meithrin Brynithel a Chylch Meithrin Helyg Bychan wedi bod yn rhan o gynllun Croesi'r Bont ers Medi 2017. Buon nhw'n rhan o'r cynllun peilot gwreiddiol yn nhalaith y de ddwyrain.

Er bod mwyafrif y staff yn rhugl yn y ddau gylch, mae'r cynllun wedi sicrhau cysondeb a chywirdeb ieithyddol wrth i staff ddefnyddio patrymau iaith a chaneuon pwrpasol yn nhrefn ddyddiol y cylch ac yn yr ardaloedd chwarae. Mae'r cynllun wedi helpu staff sydd yn ddysgwyr ac o ganlyniad maent yn teimlo'n fwy hyderus wrth ddefnyddio'r Gymraeg gyda'r plant a'u cydweithwyr. Yn sgil y cynllun, mae'r staff wedi datblygu defnydd da o ganeuon, adnoddau a llyfrau ddarllen yn ystod eu sesiynau ac maent yn modelu patrymau iaith yn llwyddiannus.

Rydym hefyd yn gyffrous iawn i gynnig cefnogaeth Croesi'r Bont i Feithrinfa Ddydd Buds to Blossoms sydd wedi datblygu sesiynau Cylch Meithrin ar gyfer eu plant. Mae'r gwaith gyda Buds to Blossoms yn arloesol ac yn gyfuniad o waith Croesi'r Bont a SAS.

Un o hanfodion gwaith Mudiad Meithrin yw sicrhau dilyniant. Yr hyn a olygir gan y term dilyniant yw nifer y plant sydd yn trosglwyddo ac yn mynd ymlaen - wrth adael y Cylch Meithrin i fynychu'r ysgol i dderbyn addysg statudol (yn dair, pedair neu bump oed) - i dderbyn eu haddysg trwy gyfrwng y Gymraeg. Erbyn heddiw yn 2020 mae dros 89% o blant yn gadael eu Cylch Meithrin i dderbyn addysg trwy gyfrwng y Gymraeg sy'n cynrychioli cynnydd o 4% ers 2014 gyda tharged o gyrraedd 90% erbyn 2030. Mae'r cyfraddau'n amrywio'n fawr o ardal i ardal, o Awdurdod Lleol i Awdurdod Lleol yn ddibynnol ar ba mor agos yw cartref y plentyn i'r Ysgol Gymraeg lleol, i bolisi trafndiaeth, i agweddau'r teulu a'r gymuned ehangach, i enw da'r Ysgol Gymraeg (i nodi rhai rhesymau'n unig).

Mae darpariaeth 30 awr trwy'r 'Cynnig Gofal Plant' yn gyfle ond hefyd yn risg os na gynllunir yn ofalus i fanteisio arno gan fod bylchau amlwg yn y ddarpariaeth ofal plant cyfrwng Cymraeg.

Pwyntiau / Cwestiynau i'w codi:

- Rydym yn croesawu datblygiad egin ysgol gyda gofal plant yn ardal Tredegar a Chwm Sir Hywi am nifer o resymau. Teimlir bydd y datblygiad yma yn galluogi rhieni i ddewis mynediad at ofal ac addysg Gymraeg o fewn pellter rhesymol o'u cartrefi. Bydd hefyd yn rhoi cyfle cyfartal i blant y sir i gael addysg cyfrwng Cymraeg yn eu cymuned leol. Mae lleoli'r egin ysgol yn Nhredegar yn golygu lleihau sylweddol ar filltiroedd ac amseroedd teithio i blant. Heb os, bydd creu ysgol gyda gofal ynghlwm

yn creu cenhedlaeth newydd o siaradwyr Cymraeg o fewn y sir ac yn cyfrannu at darged #2050 Llywodraeth Cymru.

- Rydym yn croesawu bwriad y Cyngor i godi adeilad a fydd yn ymgorffori Gofal Plant oherwydd mae cynllunio lle ar safle'r ysgol i'r blynyddoedd cynnar yn hwyluso dilyniant i addysg Gymraeg oed cynradd. Mae sicrhau dilyniant i addysg Gymraeg yn flaenoriaeth i'r Mudiad Meithrin a chanmolwn yr ystyriaeth a roddwyd i hyn gan gynllunwyr y Cyngor. Rydym wedi cyd weithio gyda'r sir trwy weithio ar agor Cylch Meithrin yn Nhredegar er mwyn ymateb i'r galw am ofal cyfrwng Cymraeg yn yr ardal. Gobeithiwn bydd cyfle i'r Cylch Meithrin adleoli i'r safle newydd fel darparwr presennol yn yr ardal maes o law.
- Mae darpariaeth gofal plant cyfleus sy'n rhan o'r 'Cynnig Gofal Plant' 30 awr hefyd yn fantais i deuluoedd sy'n ystyried dewis addysg Gymraeg oherwydd bod hyn yn cynnig gwasanaeth gofal yn yr un modd a darpariaeth cyfrwng Saesneg.
- Nodwn bod gan y Mudiad Meithrin gynllun i rieni sydd eisiau dysgu'r Gymraeg sef 'Clwb Cwtsh' sy'n digwydd ar-lein ar hyn o bryd. Yn Strategaeth Cydraddoldeb ac Amrywiaeth Mudiad Meithrin, rydym yn blaenoriaethu'r angen i ymgysylltu a chymunedau Du a Lleiafrifoedd Ethnig (BAME), a byddem yn annog y Cyngor i wneud yr un peth er mwyn tynnu muriau a chwalu rhagfarnau am bwy sy'n gallu cael mynediad i addysg Gymraeg. Nid yw cefndir, dosbarth, hil, creydd na gallu yn rwystr i siarad Cymraeg.
- Credwn fod gofal cofleidiol, gofal ar ôl ysgol ac yn ystod y gwyliau yn ymestyn ar gyfleoedd ddisgyblion i gael eu torchi yn y Gymraeg yn ogystal ag ehangu eu sgiliau cymdeithasol Cymraeg. Mae cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg tu hwnt i gyd-destun addysg yn hynod o bwysig i greu defnyddwyr gydol oes.
- O ystyried y galw cynyddol am addysg Gymraeg a ddaw o brofiadau rhieni mewn Cylchoedd Meithrin er enghraifft, byddai'n fuddiol i'r Cyngor i feddwl am ddyfodol y ddarpariaeth tu hwnt i gapasiti'r ysgol ar safle newydd.
- Anogwn y Cyngor i adeiladu'r ysgol newydd mewn ffordd mor amgylcheddol garedig a phosib a chreu adeilad gwyrdd o ran ynni, sy'n rhoi cyfle hefyd i ddisgyblion a'r gymuned ddysgu am gynaliadwyedd.

Dogfennau defnyddiol eraill:

[Llywodraeth Cymru \(2017\) Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr](#)

[Mudiad Meithrin \(2015\) Dewiniaith: gweledigaeth Mudiad Meithrin 2015-2025](#)

[Cymraeg i Blant](#)

[Clwb Cwtsh](#)
